

VISUAALISEN TAITEEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

- SOMERON KANSALAI SOPISTON TAIDEKOULU –

Sisällys

1	Taiteen perusopetuksen toiminta-ajatus	3
1.1	Yhteistyö Salo-Somero kansalaisopistojen välillä	3
2	Taiteen perusopetuksen arvot ja opetuksen yleiset tavoitteet.....	4
2.1	Arvot ja opetuksen yleiset tavoitteet	4
2.2	Oppimiskäsitys	4
3	Opetuksen toteuttaminen	5
3.1	Opiskeluympäristö.....	5
3.2	Työtavat	5
3.3	Opintojen rakenne ja laajuus	5
3.4	Oppilaan opetuksen kestoa koskevat ohjeet	7
3.5	Opettajat.....	7
3.6	Oppilasmaksut	7
4	Taiteen perusopetukseen hakeminen	7
4.1	Oppilaaksi ottaminen	7
4.2	Pyrkiminen taiteen perusopetukseen myöhemmin	8
4.3	Mualla suoritettujen opintokokonaisuuksien hyväksilukeminen	8
4.4	Oppilaan erottaminen	8
5	Arviointi	9
5.1	Oppilasarviointi.....	9
5.2	Todistukset.....	9
6	Visuaaliset taiteet: taidekoulun opetussuunnitelma	11
6.1	Visuaalisen taiteen yleiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt	11
6.2	Taidekoulun tavoitteet ja keskeiset sisällöt opintokokonaisuuksittain.....	13
6.2.1	Kuvataiteen yleisen oppimäärän opetuksen tavoitteet.....	13
6.2.2	Käsityön yleisen oppimäärän opetuksen tavoitteet	13
6.2.3	Kuvataiteen ja käsityön yhdistävät yleisen oppimäärän opetuksen tavoitteet ..	14
6.2.4	Varhaisiän opinnot	14
6.2.5	Perusopinnot 1-6	14
6.2.6	Työpajaopinnot 7-10, yleistavoitteet	18
7	Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen	18
8	Yhteistyö muiden tahojen kanssa	18

1 Taiteen perusopetuksen toiminta-ajatus

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta, joka perustuu Opetushallituksen antamiin valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin. Se tukee ja laajentaa peruskoulun antamaa taidekasvatusta. Visuaalisen taiteen perusopetuksen keskeisenä tehtävänä on tukea oppilaan visuaalisen ajattelun, esteettisen ja eettisen tietoisuuden kehittymistä. Taiteen opiskelun tavoitteena on laajentaa oppilaan ymmärrystä toimia tietoon ja vuorovaikutukseen pohjautuvassa monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Oppilaan taiteellisen toiminnan kantavana voimana on tekemisen ja luomisen ilo. Opintojen myötä oppilas ymmärtää visuaalisen taiteen laaja-alaisuuden ja kerroksellisuuden ja ymmärtää taiteen merkityksen omassa elämässään. Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia tietoja ja taitoja, joita oppilas tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat hänelle valmiuksia hakeutua myöhempisiin opintoihin.

Visuaalisen taiteen perusopetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä sitä täydentävään asetukseen (813/1998). Tämä opetussuunnitelma perustuu Opetushallituksen 2005 vahvistamaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin (Dr 11/011/2005). Someron sivistyslautakunta on hyväksynyt tämän opetussuunnitelman 3.6.2008 § 66.

1.1 Yhteistyö Salo-Somero kansalaisopistojen välillä

Someron kansalaisopisto tarjoaa toimialueellaan lähinnä yleissivistävää aikuiskoulutusta ja avointa yliopisto-opetusta, elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta. Opisto palvelee paikallista, ajankohtaista ja tulevaisuuden sivistystarvetta. Myös taiteen perusopetus lapsille ja nuorille on opistotoiminnan tulevaisuuden osa-alue.

Someron kansalaisopisto tekee tiivistä yhteistyötä Salon kansalaisopiston kanssa. Opistojen yhdistymisestä on käyty neuvotteluja, joita jatkettaneen Salon seudun kuntaliitoksen toteuduttua vuonna 2009. Tämän vuoksi myös Somerolla käynnistyvä taiteen perusopetus on hakenut tukea Salon kansalaisopistolta oman toimintansa aloittamiseen. Opistojen kesken on hyvässä yhteistyössä keskusteltu yhteisistä linjauksista, koskien muun muassa yhtenäistä opetussuunnitelmaa sekä oppilaiden opintojen hyväksilukemista mahdollisissa oppilasvaihtotilanteissa. Someron kansalaisopisto tarjoaa yleisen oppimäärän laajuudelta

visuaalisen taiteen perusopetusta syksystä 2008 alkaen. Taiteen perusopetuksessa korostuu taiteidenvälisyys, tämän vuoksi olemme aloittamassa yhdistelmää, jossa visuaalisen taiteen alueet on rajattu käsittämään käsityötaiteen ja kuvataiteen osa-alueita. Nimeksi Someron taiteen perusopetuksen ryhmälle ehdotetaan Someron kansalaisopiston taidekoulua. Nimen tarkennuksesta sovitaan myöhemmin.

2 Taiteen perusopetuksen arvot ja opetuksen yleiset tavoitteet

2.1 Arvot ja opetuksen yleiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on tukea oppilaan minän kasvua ja kehittymistä sekä kykyä hahmottaa ympäröivää todellisuutta. Tavoitteena on myös oppia arvostamaan ja tulkitsemaan eri kulttuureita. Oppilas rakentaa maailmankuvaansa ilmaisemalla taiteen keinoin kokemuksiaan ja itselleen merkityksellisiä elämänsisältöjä.

Tavoitteena on ohjata oppilasta määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentamaan toimintaan aktiivisena yksilönä ja vuorovaikutteisena ryhmän jäsenenä.

2.2 Oppimiskäsitys

Oppiminen perustuu ajatukseen, jonka mukaan oppiminen koetaan vuorovaikutuksena toisten ihmisten kanssa, tämän avulla syntyy kulttuurinen osallisuus. Oppimisprosessi on kokonaisvaltainen ilmiö, jossa uudet taidot ja tiedot liitetään aiemmin omaksuttuihin ja sovelletaan jo opittua uusissa yhteyksissä. Opetuksessa pyritään toimimaan oppilaan ikäkauden kehityksen mukaan. Taiteen opiskelussa on ominaista visuaalisen havaintokyvyn ja luovan kuvallisen ajattelun kehittäminen sekä luovuuden ja henkisen kasvun tukeminen. Oppilaan taiteellisen toiminnan kantavana voimana on tekemisen ja luomisen ilo. Taidekoulussa on avoin, tutkiva ja kokeileva työote, joka esiintyy läpi työprosessin suunnittelusta valmiiseen tuotokseen.

3 Opetuksen toteuttaminen

3.1 Opiskeluympäristö

Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiiriltään ystävällinen, suvaitseva ja oppilasta kannustava. Opettaja ohjaa myönteisen asenteen kehittymiseen omaa ilmaisua ja taiteita kohtaan. Hän myös opastaa oppilaita eläytyvään, keskittyneeseen, pitkäjänteiseen työskentelyyn ja ryhmässä toimimiseen. Opettaja on myös oppija ja tutkija, joka arvioi omaa opetustaan ja oppilaiden oppimista. Opettajan tehtävä on luoda ilmapiiri, jossa kaikki ryhmän jäsenet voivat tuntea itsensä hyväksytyksi ja turvallisiksi. Hyvä opiskeluympäristö fyysisenä tilana tarkoittaa riittävän suurta tilaa ryhmän samanaikaiseen työskentelyyn, mahdollisuutta käyttää ja säilyttää erilaisia materiaaleja ja se tarjoaa myös esteettisiä virikkeitä.

Someron kansalaisopisto tarjoaa taiteen perusopetusta kansalaisopiston omissa opetustiloissa Jukolassa. Tarvittaessa käytetään koulujen tekstiilityön ja teknisen työn luokkia.

3.2 Työtavat

Opetus tapahtuu viikoittaisena luokkaopetuksena. Opetus tapahtuu sekä ryhmä-, että yksilöopetuksena. Lähtökohtana on yhteisöllisyys ja vuorovaikutteinen oppiminen, jossa käytetään sekä itsearviointia että ryhmän sisäistä arviointia oppimisen tukena. Ryhmien kanssa pyritään järjestämään opetussuunnitelman mukainen opintoretki taidenäyttelyyn tai taiteilijan työhuoneeseen.

3.3 Opintojen rakenne ja laajuus

Someron taidekoulun oppilailla on mahdollisuus suorittaa taiteen perusopetuksen visuaalisen taiteen yleisen oppimäärän mukaiset opinnot, joiden laajuus on yhteensä 500 tuntia. Laajuuden laskennallisena perusteena käytetään 45 minuutin mittaisia oppitunteja. Opetuksen järjestäjä turvaa oppilaalle koko yleisen oppimäärän suorittamisen Somerolla, jos ryhmäkokovaatimukset täyttyvät. Mahdollisessa tilanteessa, jossa tarvittava ryhmäkokovaatimus ei täyty, oppilaat pyritään ohjaamaan lähiseudun oppilaitosten vastaavan opetuksen piiriin.

Perusopinnot

Taidekoulu tarjoaa opetusta joka toinen vuosi alkaville ryhmille. Oppilaiden sijoittuminen ryhmään katsotaan vastaamaan oppilaan luokka-astetta alakoulun puolella. Aloittavaan ryhmään valitaan alakoulun ensimmäisellä ja toisella luokalla olevia oppilaita. Perusopinnot kestävät kuusi vuotta, n. 13-vuotiaaksi asti. Perusopinnot tarjoavat sekä käsityön että kuvataiteen opintoja.

Syventävät opinnot

Perusopintojen jälkeen alkavat kaksi vuotta kestävät työpajaopinnot. Työpajaopinnot ovat syventäviä opintoja ja ne ovat eriytyneet joko kuvataiteen tai käsityön osille. Oppilas voi opiskella työpajaopintoja tarjolla olevassa järjestyksessä, oman mielenkiinnon mukaan. Mikäli oppilas suorittaa kaikki yleisen oppimäärän mukaiset opinnot, on opintojen kesto yhteensä kahdeksan vuotta. Opinnot pyritään suorittamaan loppuun ennen 18 ikävuotta.

Jos oppilas on aloittanut opintonsa myöhemmin perusopetuksen ensimmäisellä tai toisella luokalla, hän voi korvata työpajakursseilla perusopintoja niin, että yksi työpajakurssi (41 h) vastaa yhtä perusopintojen kurssia (56 h). Uusia oppilaita otetaan vain perusopintoihin.

Valmentava opetus

Taidekoulu tarjoaa myös varhaisiän opetusta esikouluikäisille ja niille alakoulun ensimmäisen luokan oppilaille, jotka eivät ole vielä aloittaneet taiteen perusopetusta. Sen tavoitteena on olla valmentavaa opetusta tulevaan taiteen perusopetukseen, mutta se ei sisällä virallisia taiteen perusopetuksen tavoitteita. Valmentavan opetuksen suorittaneet oppilaat tulevat ensisijaisena valituksi aloittavaan taiteen perusopetuksen ryhmään. Valmentavaa opetusta tarjotaan aloitettavaksi joka toinen vuosi vastavuoroisesti alkavan taiteen perusopetuksen ryhmän kanssa.

Visuaalisen taiteen yleinen oppimäärä sisältää valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaiset opintokokonaisuudet:

- perusopinnot 1-6, laajuudeltaan kukin 56 tuntia, yhteensä 336 tuntia
- työpajaopinnot 7-10, laajuudeltaan kukin 41 tuntia, yhteensä 164 tuntia.

(Liite 1. Taidekoulun ryhmäjaot)

3.4 Oppilaan opetuksen kestoa koskevat ohjeet

Opiskelu tapahtuu enimmäkseen kerran viikossa kokoontuvissa ryhmissä. Mahdollinen näyttelykäynti tai muu opetussuunnitelmaan kuuluva vierailu voi tehdä poikkeuksen. Opetuksen kesto on pääsääntöisesti perusopinnoissa kaksi oppituntia ja työpajaopinnoissa kolme oppituntia kerrallaan. Opinnot voidaan järjestää myös siten, että yhdessä ryhmässä opiskelee useamman kuin yhden opintokokonaisuustason oppilaita.

3.5 Opettajat

Someron kansalaisopistossa visuaalisen taiteen perusopetusta antavat toiminnan alussa tuntiopettajat. Kansalaisopisto huolehtii, että opettajilla on tehtävään tarvittava kelpoisuus (Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 14.12.1998/986).

Lukuvuosikohtainen opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä opetusta antavien opettajien kanssa ennen seuraavaa vuotta. Opettajan vastuulla on, että lukuvuoden tavoitteet täyttyvät ja opetus on johdonmukaisesti etenevää ja opetussuunnitelman mukaista. Opetuksessa käsitellään teemallisia kokonaisuuksia.

3.6 Oppilasmaksut

Oppilaalta peritään taiteen perusopetuksesta kurssimaksu, joka sisältää opiskelussa käytettävät tarvikkeet. Maksujen suuruuden vahvistaa Someron kaupunki. Opetuksen tueksi järjestettävistä näyttely- ja tutustumismatkoista voidaan periä erillinen maksu.

4 Taiteen perusopetukseen hakeminen

4.1 Oppilaaksi ottaminen

Valmentavaan opetukseen ja taiteen perusopetukseen otetaan aloittavia oppilaita vuorovuosin. Ilmoitus hausta ja sen menettelytavoista on kansalaisopiston opinto-oppaassa ja internetsivuilla sekä paikallisessa lehdessä. Oppilaspaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Opiskelunsa aloittaneet oppilaat saavat jatkaa seuraavalle vuodelle sitovalla en-

nakkoilmoittamisella huhtikuun loppuun mennessä. Vapautuville paikoille voidaan ottaa uusia oppilaita.

Valmentavan opetuksen ryhmään otetaan 8-12 oppilasta ja aloittavaan perusopetuksen ryhmään 10-14 oppilasta. Jatkavien ryhmien ja työpajaopintojen ryhmäkokoo on 5-14 oppilasta.

4.2 Pyrkiminen taiteen perusopetukseen myöhemmin

Vapaille perusopetuksen paikoille voidaan ottaa uusia oppilaita. Oppilaan tulee ennen hyväksytyksi tulemistä suorittaa opettajan antama tasokoe. Tasokokeessa hänen tulee osoittaa olevansa taidollisesti vastaavassa valmiudessa kuin samanikäiset taiteen perusopetuksen läpikäyneet oppilaat. Tasokokeen perusteella opettaja voi hylätä tai hyväksyä oppilaan taidekouluun.

4.3 Muualla suoritettujen opintokokonaisuuksien hyväksilukeminen

Oppilaan siirtyessä opiskelemaan taiteen perusopetusta Someron kansalaisopiston alaisuuteen, voidaan hänen aikaisempia visuaalisen taiteen perusopetuksen opintoja hyväksilukea. Tämä edellyttää kirjallista todistusta tai tietoa edellisten oppilaitoksen opettajalta. Hyväksilukeminen tapahtuu opintokokonaisuuksittain siten, että mikäli muualla/aiemmin suoritettu opintokokonaisuus perusopinnoissa tai niitä vastaavissa on tuntimäärältään noin/vähintään 56 h katsotaan sen vastaavan yhtä perusopintokokonaisuutta (1-6). Mikäli muualla/aiemmin suoritettu opintokokonaisuus syventävissä opinnoissa tai niitä vastaavissa on tuntimäärältään noin/vähintään 41 h katsotaan sen vastaavan yhtä työpajaopintokokonaisuutta (7-10) tai vastaavien noin/vähintään 82 h opintojen kahta työpajaopintokokonaisuutta (7-10).

4.4 Oppilaan erottaminen

Oppilaitoksella on oikeus erottaa oppilas, joka toistuvasti häiritsee ryhmän tai opettajan työskentelyä tai on perusteettomasti poissa neljä kertaa peräkkäin. Ennen erottamista

opettajan tulee keskustella sekä oppilaan että huoltajien kanssa oppilaan työskentelystä ryhmässä. Oppilaalle tulee antaa mahdollisuus korjata työskentelyään.

5 Arviointi

5.1 Oppilasarviointi

Arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa. Arviointi on kannustavaa ja rohkaisevaa ja ohjaa oppilasta myös omien tavoitteiden asettamiseen. Arvioinnista keskustellaan oppilaiden kanssa etukäteen ja selvitetään heille, mikä on arvioinnin tarkoitus. Opettajan tehtävä on huolehtia siitä, että ryhmässä tapahtuva arviointi tapahtuu kannustavassa, positiivisessa hengessä. Oppilaiden eri töitä ei arvoteta keskenään, vaan arvioidaan yhden oppilaan kehitystä, yhteistyökykyä ja työprosessia. Töistä ei tule numeroarviointoja. Oppilas saa työprosessin aikana sanallista palautetta ja kannustusta työskentelyn etenemisestä. Lisäksi opetuksen osana käytetään vuorovaikutteista ryhmäarviointia. Itsearviointin tekeminen työn edetessä on tärkeä osa omien tavoitteiden seuraamisessa.

Oppilas saa lukuvuoden lopussa joko kirjallisen tai suullisen palautteen. Myös vanhempi/huoltaja voi halutessaan osallistua kuulemaan lukuvuoden palautetta. Palautteessa ilmenevät oppilaan eteneminen oppiaineessa sekä yhteistyökyky omassa ryhmässään. Palautteen oppilaalle antaa ryhmää pääsääntöisesti opettanut opettaja.

Taiteen perusopetuksen ryhmät järjestävät mahdollisuuksien mukaan myös yhden näyttelyn lukuvuoden aikana. Vanhemmilta pyydetään palautetta keväisin seuraavan lukuvuoden opiskelupaikan varmistamisen yhteydessä.

5.2 Todistukset

Taiteen perusopetuksen kuvataiteen yleisen oppimäärän opintokokonaisuuden suorittamisesta annetaan merkintä suorituskorttiin. Suoritusmerkinnän saamiseksi edellytetään noin 80 %:n läsnäoloa tai että voidaan katsoa oppilaan muuten saavuttaneen opintokokonaisuuden tavoitteet. Suorituskortti sisältää ainakin seuraavat tiedot:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- oppilaan nimi

- taiteenala ja opintokokonaisuuden nimi
- opetukseen käytetty kokonaistuntimäärä, sekä oppilaan läsnäolotuntimäärä
- opettajan allekirjoitus ja oppilaitoksen leima.

Oppilas saa visuaalisen taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen, suoritettuaan 10 opintokokonaisuutta. Kaikki oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet merkitään päättötodistukseen. Päättötodistuksesta käy ilmi, missä visuaalisten taiteiden suuntautumisvaihtoehdossa tai suuntautumisvaihtoehdoissa oppilas on opiskellut. Muualla opintonsa aloittaneen oppilaan on osoitettava dokumentti aiemmin suoritetuista opinnoistaan. (Liite 2. Opintosuorituskortti)

Päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet ja oppilaan saama opetuksen tuntimäärä niissä (laskennan perustana käytetään 45 minuutin pituista oppituntia)
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima (tai vastaavan viranomaisen)
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä tai kunnan päätöspäivämäärä opetussuunnitelman hyväksymisestä
- maininta, että taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä koostuu vähintään kymmenestä opintokokonaisuudesta
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2004 mukaisesti.

Oppilaalle annetaan pyydettyäessä todistus suoritetuista opintokokonaisuuksista ja läsnäolotodistus. (Liite 3. Päättötodistus)

6 Visuaaliset taiteet: taidekoulun opetussuunnitelma

6.1 Visuaalisen taiteen yleiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Visuaalisten taiteiden yleisen oppimäärän suuntautumisvaihtoehtoja voivat olla arkkitehtuuri, audiovisuaalinen taide, kuvataide ja käsityö. Taiteiden välisyyttä suositellaan opetuksen osaksi. Opetuksen tarjoajan tulee suunnata opinnot ja päättötodistus jonkin näiden suuntautumisvaihtoehdon alle. Somerolla perusopinnot suunnataan käsityön ja kuvataiteen alueelle. Syventävät, työpajaopinnot eriytetään joko kuvataiteen tai käsityön puolelle, josta myös päättötodistus kirjataan.

Oppimistapahtumassa on keskeistä omien kokemusten, ajatusten ja tunteiden pohdinta ja niiden työstäminen visuaaliseen muotoon. Opetussisällöt valitaan niin, että oppilaiden taidot, tiedot, taidot, tekniikoiden, materiaalien sekä työvälineiden monipuolinen tuntemus ja hallinta kehittyvät. Opiskelu etenee rauhallisesti ja pitkäkestoisesti.

Visuaalisen taiteen perusopetuksen yleisenä tavoitteena on, että oppilas opintojensa myötä oppii ymmärtämään taiteen merkityksen omassa elämässään ja ympäröivässä yhteiskunnassa.

Visuaalisten taiteiden suuntautumisvaihtoehtojen yhteiset tavoitteet:

Visuaaliset valmiudet

Oppilas oppii

- ajattelunvalmiuksia – maailman jäsentämistä näkemänsä ja kokemansa avulla
- oman työskentelynsä jäsentämistä ja pohdintaa
- käyttämään omassa ilmaisussaan ajatuksiaan, mielikuviaan, tunteitaan, tietojaan ja taitojaan
- visuaalisten taiteiden käsitteitä ja sanastoa ja osaa käyttää niitä.

Ilmaisuu

Oppilas oppii

- ilmaisemaan ajatuksiaan ja tunteitaan visuaalisesti
- ilmaisussa tarvitsemiaan taitoja ja tietoja

- käyttämään keskeisiä välineitä, työtapoja ja materiaaleja sekä soveltamaan niitä työskentelyssään
- soveltamaan taitojaan ja tietojaan oman työn suunnittelussa ja toteuttamisessa
- hakemaan vaikutteita työskentelynsä luonnosta, rakennetusta ympäristöstä, historiallisista kohteista, museoista ja näyttelyistä, muilta taiteenaloilta, tietokirjallisuudesta ja mediasta sekä visuaalisten ja muiden alojen ammattilaisilta.
- välinehuollon perusteita, materiaalien tarkoituksenmukaista, turvallista ja kestävän kehityksen mukaista käyttöä.

Kulttuurisuhteen kehittyminen

Oppilas oppii

- hankkimaan tietoa oman kulttuurinsa ja muiden kulttuurien elämäntavasta, visuaalisista taiteista, niiden historiasta, nykyisyydestä ja kulttuuriperinnöstä sekä vertailemaan niitä keskenään
- arvostamaan ja arvottamaan omaa kulttuuriaan ja itselleen vieraita kulttuureita
- tuntemaan vastuuta luonnosta ja elinympäristöstä.

Sosiaaliset ja vuorovaikutukselliset taidot

Oppilas oppii

- oma-aloitteisuutta
- keskittymiskykyä, herkkyyttä, eläytymiskykyä ja itseluottamusta
- ottamaan vastuuta omasta ja ryhmän työskentelystä
- työskentelemään vuorovaikutuksessa ryhmän ja ympäröivän yhteisön kanssa
- käyttämään kulttuuripalveluja.

Arviointikyvyn kehittyminen

Oppilas oppii

- arvostamaan, tulkitsemaan ja arvioimaan sekä omaa että muiden työskentelyprosessia, oppimista ja tuloksia
- arvioimaan visuaalisten taiteiden teoksia, tuotteita, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä mediaympäristöä.

6.2 Taidekoulun tavoitteet ja keskeiset sisällöt opintokokonaisuuksittain

Taidekoulun tavoitteena on kehittää visuaalisten taiteiden osa-alueista kuvataiteen ja käsityön luonnollisesti yhdistäväksi taiteeksi. Opetussuunnitelma sisältää aihekokonaisuuksia, joissa voi käsitellä kumpaakin ainetta yhdistävinä opetusmuotoina sekä kuvataiteen ja käsityön omat kokonaisuudet. Pääpaino opetuksessa kirjataan kuvataiteen alueelle, josta oppilaalle tullaan myös kirjaamaan päättötodistus.

6.2.1 Kuvataiteen yleisen oppimäärän opetuksen tavoitteet

Kuvataiteen osa-alueilla oppilas oppii ilmaisemaan itseään kuvallisessa ilmaisussa, kuvallisessa mediassa, esineympäristössä ja muotoilussa. Oppilas oppii ymmärtämään, tulkitsemaan ja arvottamaan kuvataiteen ilmiöitä nyky-yhteiskunnassa historiallisesta, eettisestä ja esteettisestä näkökulmasta.

Opinnoissa tarkastellaan kuvataiteen ja arjen kuvia sekä kehitetään oppilaan kulttuurin, nykyaikaisen taiteen ja taidehistorian tuntemusta.

6.2.2 Käsityön yleisen oppimäärän opetuksen tavoitteet

Käsityön suuntautumisvaihtoehdossa oppilas oppii ilmaisemaan itseään käsityön eri osa-alueilla, joita ovat esine-, tekstiili- tai vaatesuunnittelu ja valmistus. Opetuksen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää käsityön merkityksen ihmisen hyvinvointiin. Oppilas oppii suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita sekä säilyttämään ja edelleen kehittämään perinteisiä käsityömenetelmiä ja työtapoja. Oppilas oppii yhdistämään käsityötuotteeseen visuaalisia, käyttötarkoituksen mukaisia, ekologisia, taloudellisia ja teknologisia ominaisuuksia. Tuotteissa tulee pyrkiä esteettiseen, visuaaliseen ja kulttuuriseen osaamiseen sekä perinteen taitamiseen.

6.2.3 Kuvataiteen ja käsityön yhdistävät yleisen oppimäärän opetuksen tavoitteet

Käsityön ja kuvataiteen osa-alueiden yhdistyessä oppilas oppii ilmaisemaan itseään rakennetussa ympäristössä, kulttuuriperinnössä, taiteidenvälisyydessä ja luonnontuntemuksessa. Oppilas oppii arvostamaan käden taitoja.

Tavoitteena on oppilaan kokonaisvaltainen kehittäminen sekä myönteisen minäkuvan ja itsetunnon vahvistaminen. Oppilas tutustuu eri materiaalien ja tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin. Hän opettelee materiaalien ja työskentelyvälineiden käyttämistä tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja kestävän kehityksen mukaisesti.

Työskentely pohjautuu oppilaan omiin kokemuksiin, havaintoihin ja mielikuvitukseen. Oppilas opettelee tulkitsemaan ja arvioimaan myös sanallisesti omaa sekä muiden työskentelyä ja töitä. Opetus on ongelmakeskeistä ja vuorovaikutuksellista. Tavoitteena on kehittää oppilaan tutkivaa ja ennakkoluulotonta työskentelytapaa.

6.2.4 Varhaisiän opinnot

Varhaisiän opinnoissa tutustutaan leikinomaisesti kuvan kieleen. Samalla tuetaan lapsen mielikuvituksen ja luovuuden kehittymistä. Tavoitteena on herättää lapsessa mielenkiinto taiteiden opiskeluun. Kuvataiteen ja käsityön eri tekniikoita ja materiaaleja yhdistetään luontevasti keskenään. Tämä opetus ei ole virallista taiteen perusopetusta, vaan siihen valmentavaa opetusta. Valmentavan opetuksen suorittaneet oppilaat tulevat ensisijaisena valituksi aloittavaan taiteen perusopetuksen ryhmään.

6.2.5 Perusopinnot 1-6

Tavoitteet ja sisällöt

Taidekoulun perusopinnoissa oppilas oppii ilmaisemaan itseään monipuolisesti kuvataiteen ja käsityötaiteen eri osa-alueilla. Perusopintojen tavoitteena on kehittää kuvallisia ajattelunvalmiuksia, oppilaan kädentaitoja ja taiteen tekemisen perustaitoja. Oppilas harjoittelee toisten huomioon ottamista ja työhön keskittymistä sekä omasta työtilasta ja välineistä huolehtimista. Keskeisiä opetuksen sisältöalueita ovat mm. piirustus ja maalaus,

värioppi, plastinen sommittelu, grafiikka, tekstiili, taide- ja kulttuurihistoria, viestintä ja monitaiteelliset työmuodot, esinesuunnittelu ja -valmistus, vaatesuunnittelu ja valmistus, sekä ympäristösuunnittelu ja rakentaminen. Töiden luonnostelua ja suunnittelua painotetaan osaksi oppimis- ja valmistusprosessia.

Vuotuinen työskentely koostuu vuosittain vaihtuvista aihekokonaisuuksista eli teemoista. Taidekoulun tavoitteet ja sisällöt rakennetaan tarkempaan lukuvuosikohtaiseen opetussuunnitelmaan niin, että ne opintokokonaisuudesta toiseen edetessä monipuolistuvat ja syvenevät. Seuraavina esitettäviä sisältöehdotuksia tulee soveltaa viitteellisenä ja niitä tulee täydentää ja kehittää vuosittain toiminnan edetessä.

1-2 Aistimuksia satujen ja mielikuvituksen maailmassa

Opintokokonaisuuksien 1-2 opetuksessa painottuvat satujen ja mielikuvituksen hyödyntäminen töiden lähtökohtana. Tavoitteena on, että oppilaan myönteinen minäkuva ja itsetunto kehittyvät oman, kokeilevan työskentelyn avulla. Lukuvuodet koostuvat käsityötä ja kuvataidetta yhdistelevistä opintojaksoista. Lukuvuosien aikana opetellaan visuaalista hahmottamista, kolmiulotteista muotoilua sekä värien käyttöä monipuolisten materiaalien avulla. Yhdessä ryhmän kanssa harjoitellaan työhön keskittymistä sekä omasta työtilasta ja välineistä huolehtimista.

Sisältö:

- eri aistien harjaannuttaminen kuvallisessa ilmaisussa
- tutustutaan väriopin peruskäsitteisiin
- piirustus ja maalaus:
 - kuvan rakentamisen perustekijät, valo ja varjo
 - tutustuminen erilaisiin työvälineisiin: mm. lyijykynä, hiili, puuvärit, liidut, peitevärit
- plastinen sommittelu + ympäristösuunnittelu ja rakentaminen:
 - kolmiulotteinen rakentaminen esim. savi, uusiomateriaalit/luonnonmateriaalit
- taide- ja kulttuurihistoria:
 - sadun ja mielikuvituksen eron ymmärtäminen
 - taidekuviin tutustuminen elämyksellisesti
- viestintä- ja monitaiteelliset työmuodot: mainoskuva lapsen arjessa

- esinesuunnittelu- ja valmistus:
 - pienimuotoinen puutyö, johon voidaan yhdistää tekstiiliä, huovutusta tai nahkaa
- vaatesuunnittelu- ja valmistus:
 - asuste: kankaanpainanta, solmeilu ja pienimuotoinen käsinompelu.

3-4 Mielikuvituksen sulautuminen omiin aistihavaintoihin

Opintokokonaisuuksien 3-4 opetuksessa lisääntyvät omien havaintojen ja lähiympäristön tutkimisen käyttäminen kuvien ja teosten lähtökohtana. Lukuvuosien aikana tutustutaan realistiseen kuvakerrontaan sekä monimutkaisempiin työvälineisiin ja materiaaleihin, mielikuvitusta unohtamatta. Lukukausi koostuu käsityötä ja kuvataidetta yhdistelevistä opintojaksoista. Lukukausien aikana harjoitellaan arvioimaan töiden suunnittelua, työskentelyä ja valmista tuotosta sanallisesti.

Sisältö:

- väriopin täydennys, väri mielentilojen ilmaisussa
- piirustus ja maalaus:
 - kuvalliset muuntajat, valöörit
 - edellisten vuosien materiaalien lisäksi mm. vesivärit, kuitukärkikynät, pastellit, akvarellipuuvärit, akryylivärit
 - ihmisen piirtäminen: mittasuhteet
 - perspektiivioppi, suuntaisperspektiivi
- plastinen sommittelu + esinesuunnittelu- ja valmistus
 - keramiikka, kanaverkko/rautalanka ja paperimassa, puu/metalli
- grafiikka: monotypia
- taide- ja kulttuurihistoria
 - taidekuvien tarkastelua
 - taidehistoriaa, keskiajalta-modernismiin, Suomen kultakausi
 - Someron kulttuuriperintöön tutustuminen
- viestintä- ja monitaiteelliset työmuodot: kollaasityöskentely, valokuvaus, sarjakuva
- tekstiilisuunnittelu- ja valmistus
 - kodintekstiili: luonnoksesta tuotteeksi, koneompelu, marmorointi tai värjäys
 - huovutus, kirjonta ja/tai kudonta

- ympäristön suunnittelu ja rakentaminen:
 - lähiympäristön havainnointia, mittasuhteet esim. ympäristötaide.

5-6 Matka oman ilmaisun löytymiseen

Opintokokonaisuuksien 5-6 opetuksessa syvennetään ympäristön havainnoinnin ja kuvaamisen taitoja, syvennyttään kuvataiteen sommitteluperusteisiin ja etsitään tietoisesti omaa ilmaisua. Myös ihmisen ja oman itsen kuvaamisen kautta käydään läpi temaattisesti kuvan rakentamisen keinoja. Kuvataiteen ja käsityön kentät alkavat hahmottua opiskelijalle. Lukukausi koostuu käsityötä ja kuvataidetta yhdistelevistä opintojaksoista. Työskenteleyn opitaan valitsemaan sopivia työtapoja ja materiaaleja huomioiden ekologisuuden ja taloudellisuuden näkökulmat. Töiden suunnittelussa arvioidaan kriittisesti muodon, rakenteen, esteettisyyden ja käyttötarkoituksen näkökulmat.

Sisältö:

- väriopin syventäminen
- piirustus ja maalaus:
 - kuvansommittelun kertaus
 - edellisten vuosien materiaalien lisäksi mm. musteet, öljyvärit, perinteiset temperat
 - ihminen liikkeessä
 - perspektiivioppi, kulmaperspektiivi
- plastinen sommittelu: kipsi- tai savireliefi
- grafiikka: linotyö
- taide- ja kulttuurihistoria:
 - modernismista-nykyaiteeseen
 - vieraiden kulttuurien heijastuma taiteeseen
- viestintä ja monitaiteelliset työmuodot: poikkitaiteellinen työ, videokuvaus
- esinesuunnittelu ja -valmistus: puu, metalli, keramiikka, lasi
- vaatesuunnittelu- ja valmistus: vaate, silkkimaalaus, neulonta, ompelu
- ympäristönsuunnittelu- ja valmistus:
 - esim. sisätilan suunnittelu ja osia toteutettuna esine tai tekstiilisuunnitteluna.

6.2.6 Työpajaopinnot 7-10, yleistavoitteet

Työpajaopinnot ovat syventäviä opintoja, joissa oppilasta tuetaan omassa taiteen ilmaisussaan. Työpajoja tarjotaan sekä kuvataiteen että käsityön puolelta. Työpajoissa oppilaalla on mahdollisuus syventää osaamistaan, kehittää omaa ilmaisuaan ja etsiä itselleen luontaisinta taiteen osa-aluetta. Mahdollisuuksien mukaan hän voi myös valita itselleen mieluisimman työtavan.

Tarjottavat opintokokonaisuudet voivat vaihdella vuosittain. Yhden työpajan sisältönä voi olla taiteidenvälisyys. Alustavasti suunniteltuja työpajaopintoja voisivat olla mm. mediataide, tuotesuunnittelun työpaja, poikkitaiteellinen työpaja ja syventävä kuvataide.

Kaikissa opintoryhmissä oppilaat kokoavat lukuvuoden tai työpajan aikana käyttämänsä ideamateriaalit ja tekemänsä luonnokset ja kokeilut samaan paikkaan. Näistä tehdään oppilaan henkilökohtainen portfolio eli työkansio. Lukuvuoden työt jaetaan kotiin pääsääntöisesti lukuvuoden lopussa.

7 Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, voidaan opetussuunnitelman tavoitteita yksilöllistää tekemällä oppilaalle henkilökohtainen opetussuunnitelma. Henkilökohtaisen opetussuunnitelman tarpeen havaitessaan aloitteen opetussuunnitelman tekemiseen voi tehdä huoltaja tai opettaja. Henkilökohtainen opetussuunnitelma tehdään yhteistyössä taiteen perusopetuksesta vastaavan opettajan/opettajien kanssa. Tällöin määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettelyt.

8 Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Taidekoululla on tarkoituksena perustaa oma vanhempainyhdistys, jonka tehtävänä on tukea taidekoulun esillä oloa ja oppilaiden viihtyvyyttä. Taidekoulu perustanee omat nettisivunsa, joissa esitellään ajan tasalla olevaa tietoa taidekoulun toiminnasta ja tulevista

ohjelmista. Vanhempainyhdistys ja omat nettisivut ovat myös hyvä kanava huoltajien ja opettajien väliseen kommunikointiin.

Taidekoulu pyrkii mahdollisuuksien mukaan tekemään yhteistyötä paikallisten koulujen sekä Someron lähialueen kulttuuritahojen kanssa. Myös paikallishistoria otetaan huomioon opetussuunnitelmissa, esimerkiksi paikallinen keramiikka- ja rakennusperinne huomioidaan. Vuosien kuluessa on tarkoitus lisätä taidekoulun näkyvyyttä Somerolla ja osoittaa sen olevan vartenotettava tekijä paikallisten lasten ja nuorten harrastusmuotona sekä lisätä osaltaan kaupungin houkuttelevuutta uusille lapsiperheille.